

Datum: 2026-03-25
Diarienummer: 2026-3741-2

Mottagare:
Utrikesdepartementet
103 33 Stockholm
Referens: UD2026/02550

Myndigheten för utrikes underrättelser

Säkerhetspolisen har tagit del av förslagen i promemorian Myndigheten för utrikes underrättelser och har följande synpunkter.

Övergripande synpunkter

Den nya myndigheten ska enligt promemorian ges motsvarande rättsliga förutsättningar som Försvarsmakten (avsnitt 3.2.1). Även om den nya myndighetens huvudsakliga uppdrag står klart har promemorians förslag lämnats innan den nya myndighetens instruktion har fastställts. Det saknas därför en fullständig bild av vad den nya myndigheten ska göra och hur verksamhetsövergången från Försvarsmakten ska gå till.

Bildandet av den nya myndigheten utgör en viktig del i byggandet av ett stärkt och mer effektivt underrättelsesystem. Säkerhetspolisen vill understryka vikten av att det inte uppstår omotiverade överlappningar mellan de olika underrättelsemyndigheternas uppdrag och verksamheter för att systemet ska fungera på ett sammanhållet sätt. I enlighet härmed behöver gränsdragningen mellan den nya myndighetens verksamhet och den kvarvarande verksamheten som ska bedrivas av Försvarsmakten noggrant övervägas.

Myndigheten ska få inrikta signalspaning (avsnitt 3.2.2)

I promemorian föreslås att Myndigheten för utrikes underrättelser ska få inrikta signalspaning, vilket Säkerhetspolisen instämmer i. I promemorian konstateras att med en ny inriktande myndighet finns det risk för undanträngningseffekter i förhållande till de myndigheter som i dag har rätt att inrikta signalspaning. I promemorian anges dock att eftersom Myndigheten för utrikes underrättelser ska överta viss verksamhet från Försvarsmakten bedöms undanträngningseffekten vara begränsad. I linje med vad som framförts under *övergripande synpunkter* är det viktigt att säkerställa att verksamhetsövergången inte medför några omotiverade överlappningar mellan den nya myndigheten och Försvarsmakten för att så ska bli fallet. I sammanhanget vill Säkerhetspolisen även framhålla att eftersom det rör sig om en ny myndighet med delvis nya uppgifter kan risken för undanträngning inte helt avskrivas. Det är därför viktigt att Försvarets radioanstalt ges tillräckliga resurser för att utföra sitt uppdrag i förhållande till befintliga inriktande myndigheter och Myndigheten för utrikes underrättelser.

Ett nytt namn på Försvarsunderrättelsedomstolen (avsnitt 3.1)

I promemorian föreslås att Försvarsunderrättelsedomstolen ska ändra namn till Domstolen för utrikes underrättelser. I ett par andra utredningar föreslås Försvarsunderrättelsedomstolen få ytterligare nya uppgifter som ligger utanför den *utrikes* underrättelseverksamheten och som anknyter till Säkerhetspolisens uppdrag. I betänkandet Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter (SOU 2025:49) föreslås Försvarsunderrättelsedomstolen få till uppgift att pröva Säkerhetspolisens ansökningar om tillstånd för framtagning av uppgifter i särskilda uppgiftssamlingar. I utkast till

Datum: 2026-03-25

Diarienummer: 2026-3741-2

lagrådsremissen Datalagring och tillgång till elektronisk kommunikation föreslås domstolen pröva Säkerhetspolisens beslut om nationell säkerhetslagring gällande elektronisk kommunikation.

Enligt Säkerhetspolisen finns det skäl att överväga ett nytt namn för domstolen som fungerar både för utrikes underrättelseverksamhet och de nya uppgifter som föreslagits för domstolen. Försvarunderrättelsedomstolen har själva i sitt remissvar till förevarande promemoria framhållit att namnet bör ändras till Underrättelsedomstolen bl.a. eftersom det namnet på ett bättre sätt speglar de frågor som domstolen prövar och kan komma att pröva framgent. Säkerhetspolisen instämmer i Försvarsunderrättelsedomstolens yttrande i denna del.

Kvalificerade skyddsidentiteter (avsnitt 3.2.4)

Enligt promemorian ska rätten att besluta om kvalificerade skyddsidentiteter flyttas över från Försvarsmakten till Myndigheten för utrikes underrättelser, Säkerhetspolisen instämmer i förslaget.

Enligt förslaget i promemorian ska möjligheten att fatta beslut om kvalificerade skyddsidentiteter omfatta en person med uppgift att under ledning av Myndigheten för utrikes underrättelser delta i sådant inhämtande av underrättelser som sker med särskilda metoder för utrikes underrättelseverksamhet. Förslaget innebär en ändring avseende vilka personer som kan tilldelas en kvalificerad skyddsidentitet. Enligt nuvarande bestämmelser, avseende kvalificerade skyddsidentiteter inom försvarsunderrättelseverksamheten, kan endast *anställda* vid Försvarsmakten tilldelas kvalificerade skyddsidentiteter. Säkerhetspolisen instämmer i förslaget och ser för egen del behov av motsvarande utvidgning av personkretsen.

Vissa frågor om säkerhetsskydd i myndighetens verksamhet (avsnitt 3.2.8)

Enligt promemorian föreslås att Myndighetens för utrikes underrättelser ska få utfärda sina egna säkerhetsskyddsföreskrifter och inte vara föremål för tillsyn enligt säkerhetsskyddslagen.

Säkerhetspolisens uppfattning är att myndigheten kommer att hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i stor utsträckning, även i den högsta säkerhetsskyddsklassen. I uppdraget kommer det ingå att dela och ta emot information och bedömningar bl.a. till andra myndigheter som bedriver underrättelseverksamhet eller säkerhetstjänst. Det kommer att ställas mycket höga krav på säkerhetsskydd.

Den motivering som angetts i promemorian är bl.a. att det inte är lämpligt att Myndigheten för utrikes underrättelser blir föremål för tillsyn av en utomstående aktör. En tillsynsmyndighet enligt säkerhetsskyddslagen har omfattande undersökningsbefogenheter och rätt till insyn. Myndigheten för utrikes underrättelser bör därför enligt promemorian inte ingå i tillsynsområdet för någon tillsynsmyndighet. Säkerhetspolisen anser att motiveringen kan ifrågasättas och att resonemangen dessutom skulle innebära att flera andra myndigheter som bedriver säkerhetskänslig verksamhet i så fall skulle kunna undantas från tillsyn.

Frågan kompliceras samtidigt av att den nya myndigheten inledningsvis kommer att ha kvar beroenden till Försvarsmakten och därför i någon mån inte självständigt kommer kunna ta hela ansvaret för sitt säkerhetsskydd. En lösning skulle därför kunna vara att tills vidare låta den nya myndigheten vara underställd Försvarsmaktens föreskrifter, men utan att för den delen vara föremål för tillsyn, i vart fall under den tid som beroendet till Försvarsmakten består.

För det fall att myndigheten, i ett framtida skede, blir föremål för tillsyn vill Säkerhetspolisen framföra följande. Myndigheten för utrikes underrättelser kommer att vara en myndighet under

Datum: 2026-03-25

Diarienummer: 2026-3741-2

Utrikesdepartementet. Enligt systematiken i säkerhetsskyddslagstiftningen skulle den därmed ställas under Säkerhetspolisens tillsyn. Det finns dock utrymme att i säkerhetsskyddsförordningen särskilt ange att myndigheten ska ställas under Försvarsmaktens tillsyn om det anses mer ändamålsenligt.

Detta remissvar har beslutats av säkerhetspolischefen Charlotte von Essen. Seniora verksjuristen Fredrik Sjöberg har varit föredragande. I den slutliga beredningen har också biträdande chefsjuristen Carl Rundström Frödén deltagit.